

Андрій РУККАС

„НАПРЯМКОВІ” ЗНАЧКИ 4 (7)-ї СТРІЛЕЦЬКОЇ БРИГАДИ АРМІЇ УНР У 1920 р.

„Військово-історичний альманах” на своїх сторінках неодноразово публікував матеріали й документи про українське військове прапорництво часів національно-визвольних змагань 1917–1921 рр. Продовжуючи цю тему, пропонуємо увазі читачів уривок з наказу по 4-й (з 9 червня 1920 р. – 7-й) стрілецькій бригаді, в якому наводиться опис значків для „напрямкових”. Текст документа подаємо за машинописною копією, що зберігається в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України (Ф. 2259. – Оп. 1. – Спр. 2а. – Арк. 34.).

Таємно.

Наказ по 4-й стрілецькій бригаді

Ч.35

27 травня 1920 р.

[...]

§2.

Окремим частинам бригади наказую негайно заготовити значки для напрямкових:

10 курінь – значок білий, паски червоні,

11 курінь – значок жовтий, паски сині,

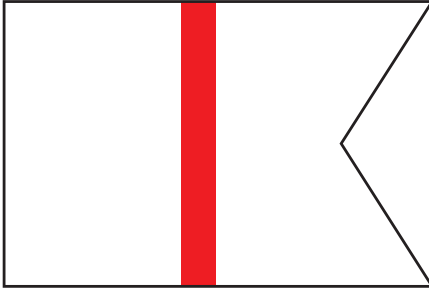
12 курінь – значок зелений, паски білі,

окрема технічна сотня – значок малиновий, паски чорні,

всі кулеметні команди відрізняються: кінці значка обшиваються чорною матерією.

[...]

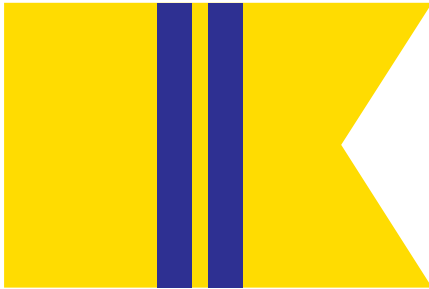
*Підписав: командир бригади полковник П. Шандрук,
начальник штабу бригади Генштабу
сотник О. Нізієнко.*

1-ша сотня 10-го куреня

Кулеметна команда 12-го куреня

2-га сотня 11-го куреня

3-тя сотня 12-го куреня

1-ша чота Окремої технічної сотні

До наказу долучені два чорно-білі малюнки. Один – представляє значок 1-ї сотні 10-го куреня, другий – кулеметної команди 12-го куреня. Обидва значки на них мають форму прямокутника з вирізом у вигляді „ластівчиного хвоста” з правого боку. Перший значок – білий з вертикальним червоним паском посередині (очевидно, кількість пасків відповідала номеру сотні в курені або чоти в технічній сотні), другий – розділений вертикально на дві частини, з яких ліва ширша (приблизно 2/3 ширини значка) має зелений колір, а права вузча – чорний. Однак малюнки, як і сам наказ, не дають повної інформації про лінійні („напрямкові”) значки в 4-й стрілецькій бригаді, зокрема, бракує розмірів самих значків і окремих елементів їх. У зв’язку з цим подані тут наші графічні реконструкції, не претендуючи на абсолютну точність, відтворюють лише їхній загальний вигляд.

***Реконструкція значків
автора публікації***